ЖИТИ У ГАРМОНІЇ З ПРИРОДОЮ!

ВІСНИК КАРПАТСЬКОГО БІОСФЕРНОГО ЗАПОВІДНИКА

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА

№5 (121)
ВЕРЕСЕНЬ-ЖОВТЕНЬ
2026 р.

Заснована
у 2006 році

Розповсюджується
безкоштовно

Премія «Corona Carpatica» 2026

● УРОЧИСТОСТІ

У географічному центрі Європи урочисто вручено дипломи лауреатам міжнародної літературно-мистецької та екологічної премії «Corona Carpatica».

16 вересня 2026 року, з нагоди відзначення Днів Європейської спадщини, в еколого-освітньому центрі "Центр Європи" Карпатського біосферного заповідника, проведено церемонію урочистого вручення міжнародної літературно-мистецької та екологічної премії «Corona Carpatica».

Цього року лауреатами стали: у номінації «Література» –Іван Яцканин (м. Пряшів, Словаччина); у номінації «Декоративно-прикладне мистецтво» – Олег Гаркус (м. Косів Івано-Франківської області, Україна); у номінації «Образотворче мистецтво» –Богдан Пилипів (смт Рожнятів Івано-Франківської області, Україна); у номінації «Екологія» –Василь Лавний (м. Львів, Україна).

Вступним словом церемонію відкрив та вручив дипломи й пам'ятні медалі Лауреатам в.о. директора Карпатського біосферного заповідника Іван Бельмега.

З вітаннями та промовами виступили фундатори премії, гості та представники органів влади й місцевого самоврядування.

Так, про роль і значення Міжнародної премії «Corona Carpatica» у європейському контексті говорила представниця Секретаріату Карпатської конвенції Людмила Сіріченко (м. Відень, Австрія). Вона окремо наголосила, що для Секретаріату Конвенції бути співзасновником цієї премії є великою честю, адже Премія як і діяльність Карпатської конвенції спрямована на збереження та популяризацію унікальних природних та культурних цінностей Карпат.

Німецький професор, доктор Ганнес Кнапп, який є також одним із фундаторів Премії, привернув увагу до особливої ролі у цьому процесі Карпатського біосферного заповідника (КБЗ) та особисто професора Федора Гамора, який нещодавно за його природоохоронні заслуги, нагороджений Міжнародною премією «EuroNatur».

А доктор географії, голова Асоціації українських вчителів Румунії, член Наукової ради природного парку «Гори Марамуреш», Лауреат премії 2025 року Василе Куреляк привітав учасників і висловив цілий ряд важливих думок щодо активізації транскордонної українсько-румунської співпраці в питаннях збереження унікальної природної й культурної спадщини та зупинив-

на 2-ій стор.

● ПРИЄМНЕ

Із вдячністю захисникам України

Напередодні Дня захисників і захисниць України, який відзначають 1 жовтня, у конференц-залі Карпатського біосферного заповідника відбулась урочиста нарада. В.о. директора нашої установи Іван Бельмега та профспілковий комітет привітали працівників-захисників.

Під час зустрічі захисникам висловили щиру вдячність за мужність, відвагу та внесок у захист України. Побажали міцного здоров'я, сили, витримки, надійного тилу та якнайшвидшого повернення до мирного життя. Також хвилиною мовчання вшанували загиблих воїнів Збройних Сил України. Це свято — нагода ще раз подякувати всім, хто боронить нашу державу, її свободу та незалежність.

Наталія САВЛЯК,
провідний редактор
редакційно-видавничого
відділу наукових та науково-
популярних видань.

● РОБОЧІ ЗУСТРІЧІ

Міжнародна конференція в Еберсвальде

Днями у німецькому місті Еберсвальде, на базі Університету сталого розвитку (HNEE), відбулася міжнародна конференція, присвячена 15-річчю включення німецьких старовікових букових лісів до складу об'єкта всесвітньої природної спадщини ЮНЕСКО.

Захід організований Федеральним міністерством довкілля, захисту клімату, охорони природи та ядерної безпеки Німеччини (BMUKN), зібрав близько сотні провідних науковців, природоохоронців, фахівців з управління природоохоронними територіями та урядовців з різних країн Європи.

На запрошення німецької сторони у конференції взяли участь науковці Карпатського біосферного заповідника Василь Покиньчереда та Ірина Йонаш. Їх окремо й поіменно вітав державний секретар зазначеного вище Міністерства пан Йохен Флашбарт під час офіційного відкриття урочистостей. Така увага до представників України не була випадковою, адже саме українські праліси стали фундаментом для створення масштабного серійного транснаціонального об'єкта «Букові праліси і давні ліси Карпат та інших регіонів Європи». У межах експертної наукової сесії Василь Покинь-

на 2-ій стор.

Верхів'я Тиси: концепція майбутнього

Верхів'я водозбірного басейну річки Тиси є унікальним транскордонним українсько-румунським регіоном, що охоплює високогірні та передгірні території України (Закарпаття) та Румунії (Марамуреш), де розташовані об'єкти міжнародного значення із Програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера» (Карпатський біосферний заповідник) та Всесвітньої природної й культурної спадщини ЮНЕСКО (букові праліси та дерев'яні церкви). Але він потерпає від сильних паводків, забруднення твердими побутовими відходами, пластиком, стічними й засоленими від Солотвинського солерудника водами, від неконтрольованої вирубки лісів, деградації від перевипасів у минулому високогірних лук, ерозійних процесів, джипінгу та незаконної забудови полонин вітряками тощо. А відсутність транскордонної синергії, збалансованого природокористування та циркулярної економіки в громадах лише поглиблює ці екологічні загрози.

Тому професор Федір Гамор розробив Концепцію збереження та сталого розвитку верхів'я басейну річки Тиси, яка передбачає, по-перше, запровадження екосистемних підходів (Nature-based Solutions-NbS), які розглядають людину

на 2-ій стор.

Премія «Corona Carpatica» 2026

на 1-ій стор.

ні Т.Г. Шевченка в галузі літератури Василь Герасимюк, кандидат біологічних наук, провідний науковий співробітник Інституту екології Карпат НАН України, член Конкурсної комісії з присудження премії (м. Львів) Оксана Марискевич, голова живописної секції Закарпатського обласного осередку Національної спілки художників України, заслужений художник України, член Конкурсної комісії з присудження премії (м. Ужгород) Василь Вовчок, голова Косівського регіонального осередку Національної спілки письменників України (м. Косів Івано-Франківської області) Василь Шкурган, доктор філософії з мистецтвознавства, доцент Закарпатської академії мистецтв (м. Мукачево Закарпатської області Ігор Луценко), Лауреати цьогорічної премії та ін.

Презентовано також відеоролик про перформанс, присвячений 35-й річниці Незалежності України та пам'яті полеглих на війні музикантів (виконання 35 цимбалістами на вершині гори Говерла Державного Гімну України та гуцульського танцю «Аркан», 4 серпня 2026 р.), фільм про відзначення Днів європейської спадщини в Географічному центрі Європи, відеоролик «Я з Рахова іду...», постійно діючу виставку книг, мистецьких альбомів лауреатів, фундаторів, членів Конкурсної комісії Міжнародної премії «Corona Carpatica» в еколого-освітньому центрі КБЗ «Центр Європи» та виконана пісня «Червона калина» українською, німецькою, англійською, французькою мовами у виконанні німецької вокалістки Марлейн Маас (м. Ахен).

Федір ГАМОР,
заступник директора КБЗ,
д.б.н., професор.

ся на екологічних загрозах, які в цьому році, наприклад, призвели до повного пересихання деяких гірських рік на румунській Мараморощині.

Добрі слова на адресу Лауреатів проголосили перший заступник голови Рахівської районної військової адміністрації Віктор Турок, виконувач повноважень Рахівського міського голови Євген Молнар, а також направив вітання директор Департаменту природно-заповідної справи, природоохоронних територій й біорізноманіття Мінекономіки України Едуард Арустамян.

Федір Гамор привернув увагу до відзначення в країнах Європи Днів європейської спадщини, які започатковано міністром культури Франції Джеком Лангу ще у 1984 році та пізніше рекомендовано Радою Європи, Європейською комісією й урядом України, проводити відповідні заходи з цього приводу.

У цьому контексті підкреслено позитивний досвід міжнародної співпраці КБЗ та роль спорудженого, за Постановою Верховної ради України від 12 вересня 2022 року з питань збереження природно-заповідного фонду та культурної спадщини, еколого-освітнього центру «Центр Європи».

На деяких аспектах історії Міжнародної премії «Corona Carpatica», роль і місце карпатської тематики в контексті європейського літературно-мистецького процесу, екологічної співпраці детально зупинився письменник, журналіст, лауреат всеукраїнських літературних премій імені Павла Тичини; імені Бориса Нечерди; «Князь Роси» імені Тараса Мельничука та ін., координатор Творчої асоціації «Corona Carpatica» Василь Кухта.

На зібранні виступили: письменник, лауреат Національної премії України іме-

Верхів'я Тиси: концепція майбутнього

на 1-ій стор.

як невіддільну частину екосистеми, і на зміну інтенсивних методів експлуатації природних ресурсів, зміщувати акцент на «зелену» економіку та збереження, відновлення й стале використання природних екосистем для вирішення соціальних проблем.

По-друге, пропонується консолідувати зусилля зацікавлених сторін для розробки та реалізації спільних заходів, спрямованих на подолання кризових екологічних загроз, мінімізацію антропогенного впливу на довкілля та забезпечення сталого розвитку громад в українсько-румунському верхів'ї басейну річки Тиса, зокрема в зоні діяльності Карпатського біосферного заповідника та національного природного парку «Синевир», у межах Рахівського, Тячівського та Хустського районів Закарпатської області й румунського природного парку «Гори Марамуреш».

По-третє, створити Міжнародну екосистемну інвестиційну платформу «Чиста Тиса» «UPPER TYSZA» як концептуальну інституційну модель публічно-приватного партнерства, в якій поєднані управління, збереження природи, економіка та інфраструктура.

Її реалізація може слугувати потенційним інструментом переходу цієї території від стану фрагментації до стану ефективного сталого розвитку за стандартами ЄС.

І, по-четверте, для координації транскордонної співпраці в рамках «UPPER TYSZA», організувати Міжнародну Асоціацію територіальних українсько-румунських спільнот і транскордонний екосистемний та соціально-економічний кластер «Верхів'я басейну річки Тиса».

А з метою реалізації цих ідей запропоновано бізнесовим та громадським формуванням, які мають у цьому контексті необхідні знання й практичний досвід, укласти відповідний Меморандум із територіальними громадами й природоохоронними науковими установами цього регіону.

Федір ГАМОР,
заступник директора КБЗ,
д.б.н., професор.

Разом із родинами захисників України

До Дня захисників і захисниць України Карпатський біосферний заповідник організував на центральній садибі зустріч для родин військовослужбовців.

Хотілося, щоб цей день був не просто зустріччю, а часом, який можна провести разом - із цікавими заняттями, творчістю, спілкуванням і, звичайно, частуванням.

До заходу долучилися представники соціального супроводу секції ЦВС військової частини А2582 та фахівці ВДОМА - ветеранський простір.

Для дітей підготували чимало активностей. Разом із мисткинею Діаною Вамошій вони малювали просто неба, ліпили з глини, займалися йогою та робили оригамі з працівницею ботанічної лабораторії КБЗ Тетяною Хангалд'ян-Романовою.

Дорослі також не залишилися осторонь - для мам та інших гостей підготували розпис келихів. Тож поки діти були зайняті своїми творчими роботами, дорослі могли поспілкуватися, відпочити та створити власні. Особливо цікавою стала спільна робота дітей і військовослужбовця Руслана Глеба - разом вони малювали картини, обговорювали задум і доповнювали роботи кожен своїми ідеями.

Після активностей усі зібралися за частуванням. Щиро дякуємо РахівЕкоТур // RakhivEcoTour за смаколики для наших гостей, які були організовані в межах пілотного проєкту «Співпраця заради муніципального розвитку в Карпатському регіоні України через реалізацію пілотного проєкту з екологічно безпечного управління пластиковими відходами в Рахівській громаді», що реалізується у партнерстві з Рахівською міською радою за підтримки Програми ООН з довкілля (UNEP) та Секретаріату Карпатської конвенції за фінансування Федерального міністерства економічного співробітництва та розвитку (BMZ, Німеччина). Щиро дякуємо всім, хто долучився до організації та проведення цього дня.

Аліна ТОМЕНЮК,
провідний фахівець
з екоосвіти.

Міжнародна конференція в Еберсвальде

на 1-ій стор.

ми колегами виклики щодо моніторингу біорізноманіття та адаптації букових екосистем до зміни клімату. Ключові доповідачі окремо відзначили, що саме успішна співпраця з Україною свого часу проклала шлях до залучення німецьких природоохоронних територій у 2011 році до подальшого розширення об'єкта спадщини.

Програма заходу також включала польову екскурсію до складової частини Ґрумзін у біосферному резервaті ЮНЕСКО Шорфгайде-Хорін, де учасники безпосередньо у польових умовах обговорили практичні питання управління лісовими масивами, зокрема у контексті їх збереження на довгострокову перспективу. Участь українських науковців у такому представницькому форумі вкотре підтвердила ключову роль України у збереженні природної спадщини Європи та зміцнила міжнародне співробітництво задля захисту останніх букових пралісів і старовікових лісів континенту.

Василь ПОКИНЬЧЕРЕДА,
заступник начальника відділу
науково-дослідної роботи
та міжнародної співпраці.

череда, Національний експерт із питань природної спадщини Комітету всесвітньої спадщини, представив доповідь «Від букових пралісів Карпат до загальноєвропейського об'єкта Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО». Його успішному виступу, який із великою цікавістю вислухала аудиторія, сприяла колега Ірина Йонаш, чия допомога була дуже важливою під час роботи конференції.

У доповіді було детально висвітлено шлях розбудови європейської мережі — від занесення карпатських пралісів України та Словаччини у Список ЮНЕСКО в 2007 році до сучасної системи, яка включає 93 складові частини у 18 країнах. Також Василь Покиньчереда узяв участь у панельній сесії та дискусіях у форматі Fishbowl, обговоривши з європейськи-

На сторожі природи

НАШІ ІНТЕРВ'Ю

За мальовничими краєвидами стоїть щоденна праця людей, які стежать за станом природних екосистем, охороняють їх від порушень і дбають про збереження природної спадщини Карпат.

Цього разу знайомимося з роботою Петрос-Говерлянського природоохоронного науково-дослідного відділення та його працівниками. Про особливості роботи відділення, його природоохоронну діяльність і здобутки колективу нам розповів начальник Петрос-Говерлянського ПНДВ Ігор Володимирович Іванків, який обіймає цю посаду з 2020 року.

— Розкажіть про ваше природоохоронне науково-дослідне відділення? Яка його площа та де воно розташоване?

— Петрос-Говерлянське ПНДВ вирізняється не лише розташуванням серед найвідоміших карпатських вершин, а й особливостями своєї діяльності. Територіально відділення охоплює межі одного населеного пункту — села Лазещина. Попри невелику площу, воно належить до найбільш прогресивних за критерієм економічного розвитку, хоча матеріально-технічна база й надалі потребує уваги. Колектив відділення налічує вісім працівників: інспекторів, майстра та провідного спеціаліста з рекреації. Наша щоденна робота спрямована на збереження природно-заповідного фонду, охорону природних комплексів і підтримання належного стану території.

— Які природні особливості та туристичні об'єкти вирізняють територію Петрос-Говерлянського ПНДВ?

— Понад 90% території нашого відділення вкрито хвойними лісами. У високогір'ї зростають майже всі червонокнижні види рослин, притаманні Карпатам. Також на полонині Заноґа є унікальні цибульники — плантації дикої цибулі. Головними туристичними магнітами нашої території є Говерла та Петрос. Окрім цих двох вершин, поблизу полонини Козьмеска розташований історичний військовий цвинтар часів Першої світової війни.

— З якими представниками дикої фауни найчастіше зустрічаються працівники під час патрулювання? Чи помічаєте зміни у видовому складі або чисельності тварин?

— Наші інспектори практично щоразу під час патрулювання зустрічаються з дикими тваринами. Нетипових для цієї місцевості видів не помічали, проте спостерігаємо зміни в популяціях звичних для наших країв тварин.

— Чи часто працівникам відділення доводиться допомагати туристам і за яких обставин це трапляється найчастіше?

— Час від часу доводиться допомагати туристам, які через погодні умови змушені спускатися до нас замість того, щоб продовжувати маршрут у напрямку Ворохти. Також трапляються випадки, коли мандрівники зазнають травм у горах і потребують допомоги.

— Чи є у вашого колективу здобутки або реалізовані проєкти, якими ви особливо пишаєтеся?

— У нашому колективі є добра традиція — щороку залишати маленький слід в історії. За перший рік мого перебування на посаді нам вдалося відкрити власне приміщення для ПНДВ. Також ми встановили найбільший дерев'яний тризуб в Україні, повністю відреставрували каплицю на горі Петрос і успішно зареєстрували два національні рекорди на Говерлі.

Цьогоріч реалізували проєкт «Не за горами, а в горах», у межах якого встановили велику гойдалку та фотозону в стилі найвідомішої у світі авіаційної листівки.

— У яку пору року у вашому відділенні найбільше роботи та відвідувачів?

— Найбільше відвідувачів у нас влітку, адже саме в цей період спостерігається значний туристичний потік. А щодо роботи, то у кожну пору року є свої завдання.

— Яка пора року вам найбільше до душі та чим особливий для вас цей період у горах?

— Найбільше мені подобається вересень. Саме в цей період особливо відчувається краса й неповторна атмосфера Карпат.

— Що найбільше мотивує вас у роботі та допомагає долати щоденні труднощі?

— Мотивація пов'язана з рівнем заробітної плати (усміхається).

— Що для вас найцінніше в роботі серед гір і що приваблює вас у високогір'ї?

— Відчуття свободи у високогір'ї. Петрос-Говерлянське природоохоронне науково-дослідне відділення — це не лише територія величних вершин, хвойних лісів і популярних туристичних маршрутів. Це передусім люди, які щодня дбають про збереження природної спадщини, допомагають відвідувачам і втілюють ініціативи, що залишають свій слід в історії Карпат.

Адже за кожною доброю справою стоїть команда, об'єднана спільною метою — зберегти цю унікальну природу для наступних поколінь.

Інтерв'ю записала **Наталія САВЛЯК.**

Смак дому для тих, хто далеко від нього

ПІДТРИМКА

Домашні голубці – це більше, ніж традиційна українська страва. Для наших захисників вони є нагадуванням про рідний дім, сімейний затишок і людей, які щодня думають про них.

16 вересня працівники Карпатського біосферного заповідника знову об'єдналися, щоб приготувати домашні голубці, вклавши в кожен із них частинку своєї вдячності та турботи.

Підготовка до цієї доброї справи розпочалася ще напередодні. Першого дня пропарювали капустяне листя, щоб воно стало м'яким і зручним для загортання. А вже наступного ранку колектив знову зібрався разом. Одні промивали рис і запарювали його на кілька хвилин, інші зрізали товсті прожилки з капустяного листя. Тим часом готували начинку: до свіжого фаршу додавали засмажку з цибулі, сала, аджики, також до смаку сіль, чорний перець та чебрець. Ретельно все це перемішали.

За великими столами робота кипіла. Кожен знав свою справу, тож процес відбувався злагоджено й невимушено.

«Мені дуже подобається збиратись ось так разом і крутити голубці. Працюємо, спілкуємося, жартуємо, а головне — знаємо, що робимо добру справу», — поділилася одна з працівниць заповідника.

І справді, цього дня кожен виконував свою справу з особливою відповідальністю. Кожного з нас об'єднувало щире бажання підтримати тих, хто сьогодні боронить Україну.

Такі ініціативи вкотре доводять, що підтримка народжується зі спільної праці.

Наталія САВЛЯК.

Щирі співчуття

Колектив Карпатського біосферного заповідника зі скорботою прощається з колегою – Миколою Івановичем Бенцом.

Микола Іванович Бенца працював у Карпатському біосферному заповіднику з 2022 року на посаді інспектора з охорони ПЗФ І категорії Угольського природоохоронного науково-дослідного відділення.

Колеги нашої установи запам'ятають Миколу Івановича як доброго та щирого працівника, який знав свою справу і виконував її відповідально.

Колектив нашої природоохоронної установи приносить щирі співчуття з приводу великої втрати родині Миколи Івановича. Сум та біль розділяємо разом із вами.

Спочивайте з Богом.

Вітаємо!

Ювілеї відзначили у вересні-жовтні:

Михайло Юрійович ТОДЕР – інспектор з охорони ПЗФ І категорії Рахів-Берлибаського ПНДВ;

Микола Михайлович БІЛІНКЕВИЧ – інспектор з охорони ПЗФ І категорії Богдан-Петроського ПНДВ;

Василь Іванович ФІЛЯК – інспектор з охорони ПЗФ І категорії Кевелівського ПНДВ;

Віра Валеріївна ПОКИНЬЧЕРЕДА – старший науковий співробітник зоологічної лабораторії;

Євгеній Костянтинович ЛЯШЕНКО – старший науковий співробітник зоологічної лабораторії;

Петро Петрович СУХАН – інспектор з охорони ПЗФ І категорії Чорногірського ПНДВ;

Михайло Михайлович СКУБЕНИЧ – інспектор з охорони ПЗФ І категорії Рахів-Берлибаського ПНДВ.

Вітаємо щиро з ювілеєм!
Земних бажаємо, різних благ.
Життя стрімкою течією
Тече хай в різних кольорах.

Захисники:

Микола Іванович НЕБЕЛА – водій автотранспортних засобів І класу відділу ТЕО;

Руслан Юрійович ГЛЕБ – старший науковий співробітник лабораторії лісознавства.

Дорогі захисники!
Ваша відданість і мужність заслуговують найвищої поваги.
Бажаємо сил для боротьби за свободу і мир у душі.

Адміністрація заповідника.

Благодійна ярмарка

1 жовтня у парку імені Тараса Шевченка в м. Рахів вирував барвами та гуцульським колоритом «Осінній ярмарок в етно-стилі», присвячений Дню захисників і захисниць України.

Працівники Карпатського біосферного заповідника радо долучилися до цієї міської події, щоб зробити свій внесок у спільну добру справу та підтримати наших воїнів. Нашими чудовими партнерами в цій ініціативі стала ГО «РахівЕкоТур».

Що чекало на гостей нашої локації: пізнавальний куточок — підготували цікаву виставку про діяльність та природні багатства заповідника; гуцульська кухня — просто на місці варили й частували всіх охочих гарячим, запашним богрячем; солодкий донат — пропонували натуральний, екологічно чистий мед безпосередньо з нашої заповідної пасіки; творча зона — наші партнери з ГО «РахівЕкоТур» влаштували в наметі заповідника справжнє свято для малечі та дорослих, створюючи яскраві аквагрими й витончений розпис мехенді.

Завдяки вашій щирій підтримці - кожній придбаній баночці меду, порції бограчу та кожному донату за аквагрим - нам вдалося зібрати 7 000 гривень! Усі ці кошти передано на підтримку Збройних Сил України.

Щиро дякуємо кожному, хто завітав до нашого намету та долучився до ярмарку! Окрема подяка РахівЕкоТур // RakhivEcoTour за партнерство та підтримку.

Низький уклін та безмежна вдячність нашим Захисникам і Захисницям, завдяки яким ми можемо жити, працювати й тримати тил на рідній землі! Разом до Перемоги! Слава Україні!

Аліна ТОМЕНЮК.

Затишний куточок для відпочинку

17 серпня на території центральної садиби Карпатського біосферного заповідника працівники Рахів-Берлибаського природоохоронного науково-дослідного відділення оновили відпочинкову зону для відвідувачів та гостей нашого краю.

Тут встановили гойдалку, а вхід до затишного куточка прикрасили металевою декоративною аркою. Поруч вже розташована альтанка з мангалом. Також оновлена альтанка на центральній садибі.

Тепер під час прогулянки чи мандрівки відвідувачі можуть зробити зупинку, перепочити та насолодитися мальовничими краєвидами й атмосферою карпатської природи. Облаштування таких рекреаційних місць створює комфортні умови для відпочинку на природі та допомагає зробити перебування гостей нашого краю приємнішим.

Наталія САВЛЯК.

Можливості спеціалізованих баз даних

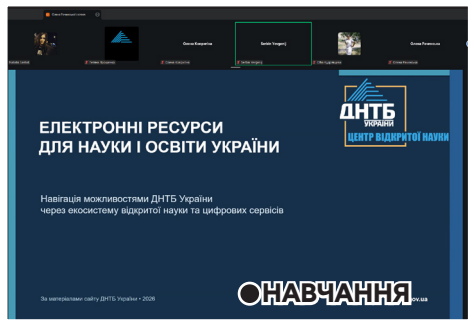
27 серпня працівники редакційно-видавничого відділу наукових та науково-популярних видань Карпатського біосферного заповідника, а саме начальниця відділу Богдана Москалюк та провідний редактор Наталія Савляк взяли участь у черговому вебінарі від Clarivate, на тему «Комплексний пошук у Web of Science: можливості спеціалізованих баз даних».

Під час онлайн-заходу учасники дізналися про можливості пошуку та аналізу наукової інформації у спеціалізованих базах даних, доступних у межах платформи Web of Science.

Зокрема, йшлося про ресурси, що містять інформацію про дисертації, патенти, препринти, набори даних, гранти, нормативні документи та інші види наукового контенту.

Окрему увагу під час вебінару приділили особливостям формування спеціалізованих баз, їхньому наповненню та відмінностям від Core Collection. Учасникам продемонстрували можливості пошуку й аналізу інформації, а також розповіли, як використовувати ці ресурси для проведення досліджень, пошуку наукових партнерів і підготовки публікацій.

Пізніше, 23 вересня провідний редактор Наталія Савляк взяла участь у ще одному вебінарі на

тему «Електронні ресурси для науки та освіти України». На цьому онлайн-заході дізналася більше про перелік ресурсів, доступних українським установам у 2026 році, про умови та строки доступу: як отримати доступ (реєстрація установи, підключення за IP-адресами), де шукати актуальні переліки ресурсів та видань. Зокрема, можливості відкритого доступу та публікації в міжнародних журналах без оплати APC.

Участь у таких вебінарах сприяє підвищенню цифрової та інформаційної компетентності працівників і допомагає ефективніше працювати із сучасними науковими ресурсами.

Наталія САВЛЯК,
провідний редактор
редакційно-видавничого відділу
наукових та науково-популярних видань.

Листівка з Карпат

Спеціально до Всесвітнього дня туризму та Дня туризму в Україні працівники Петрос-Говерлянського ПНДВ встановили біля підніжжя Говерли особливу фотозону, стилізовану під найвідомішу міжнародну авіаційну листівку.

Тепер кожен, хто вирушає підкорювати найвищу вершину України, може не лише побачити велич Карпат, а й «надіслати» звідси власну листівку — з Говерли, з Карпат, з України.

Нехай ці гори надихають на нові мандрівки, відкриття та любов до рідного краю. То є наші гори.

Ігор ІВАНКІВ,
начальник
Петрос-Говерлянського ПНДВ.

Вісник
ЖИТТЯ У ГАРМОНІЇ З ПРИРОДОЮ!
КАРПАТСЬКОГО БІОСФЕРНОГО ЗАПОВІДНИКА
РЕГІОНАЛЬНА ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
вул. Красне Плесо, 77,
а/с 8, м. Рахів, 90600,
Закарпатська обл.

Контактні телефони: **(03132) 2-21-93, 2-29-14.**
Електронна пошта: **cbr-rakhiv@ukr.net**
https://kbz.in.ua
Засновник і видавець:
Карпатський біосферний заповідник.

РЕДКОЛЕГІЯ:
Федір Гамор (шеф-редактор),
Іван Бельмега,
Богдана Москалюк,
Юрій Беркела,
Наталія Савляк (верстка),
Олег Борик.

Відповідальність за достовірність фактів несе автор.

Газету віддруковано: вул. Красне Плесо, 77,

м. Рахів, Закарпатська обл.

Рішенням Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення від 21.03.2024 №894, газета внесена до Реєстру суб'єктів у сфері медіа, ідентифікатор R 30-04004